

Vergaderjaar 2006–2007

30 183

Governance in het onderwijs

Nr. 16

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 februari 2007

De financiële positie van schoolbesturen in het voortgezet onderwijs is een actueel thema. Daarbij is met name relevant hoe die positie moet worden beoordeeld.

In mijn brief van 28 juni 2006 (Kamerstuk 2005–2006, 30 183, nr. 9, bijlage 1) heb ik het volgende over het onderwerp financiële reserves geschreven: «In het voortgezet onderwijs speelt ook de vraag wat een goede balans voor scholen is tussen het opbouwen van een noodzakelijke financiële buffer en het inzetten van geld voor goed onderwijs. In reactie op mijn voorstellen in de *Beleidsnotitie governance in het onderwijs* hebben de organisaties in het VO mij een alternatief voorgelegd. Daarin wordt de toegestane omvang van financiële reserves gebaseerd op het vermogen dat scholen nodig hebben om tegenvallers te kunnen opvangen (weerstandsvermogen). [...] De minister zal aan de Tweede Kamer verantwoording afleggen over de doelmatige besteding van middelen over het geheel van de sector. Indien nodig zal het ministerie actie ondernemen, te beginnen bij nader overleg met de sector.»

Inmiddels heb ik overeenstemming bereikt met de VO-raad over het hanteren van het weerstandsvermogen als maat voor de reservepositie van het schoolbestuur. Ik ben bijzonder verheugd over het feit dat de VO-raad en ik op één lijn zitten wat betreft het streven naar transparantie. In een eigen brief heeft de raad zijn leden opgeroepen zich in hun jaarverslag over 2006 op vrijwillige basis te verantwoorden over hun financiële positie. Bovendien zijn VO-raad en ik het erover eens dat dit verplicht zal zijn vanaf het verslagjaar 2007. Hierdoor komt er voor het voortgezet onderwijs snel een compleet overzicht beschikbaar van de aanwezige reserves en de zienswijze daarop van de schoolbesturen. Overigens mogen de schoolbesturen in het eerste jaar dat dit verplicht is hun toelichting nog relatief summier houden, waarmee zij meer tijd hebben om hun financiële positie gedegen te evalueren en tot een zorgvuldige besluitvorming te komen met betrekking tot hun reserves en hun beleid terzake.

Kengetallen over de financiële positie zeggen weinig zonder de verantwoording van het financiële beleid dat erachter schuilgaat. De situaties (risico's en investeringsplannen) achter de kengetallen verschillen sterk. Er is dan ook geen harde enkelvoudige norm voor overmatige reserves te bepalen. Daarom heb ik in overleg met de sector gekozen voor signaleringsgrenzen. Daarin breng ik tot uitdrukking dat een lage reservepositie kan duiden op een risicovolle situatie en een hoge reservepositie aanwijzing kan zijn dat rijksmiddelen onbenut blijven en niet ten goede komen aan het onderwijs.

Het bestuursverslag moet daarom altijd een analyse bieden van de financiële positie ten opzichte van de signaleringsgrenzen en een toelichting geven op het financiële beleid. Signaleringsgrenzen fungeren daarbij als een signaal voor alle belanghebbenden, bijvoorbeeld personeel, ouders, leerlingen, gemeenten, om extra alert te worden. Als ze worden overschreden dan vergt dat daarom een specifieke onderbouwing in de verantwoording. Zoals ik hiervoor al heb aangegeven zal dit worden opgenomen in de richtlijnen voor het financieel jaarverslag. Daarmee wordt het interne en externe debat over de financiële positie mogelijk.

In de bijlage¹ bij deze brief is een technische toelichting op het begrip weerstandsvermogen en op de signaleringsgrenzen opgenomen. De bevoegde gezagen in het voortgezet onderwijs zijn op de hoogte gesteld van de inhoud van de bijlage.

De komende jaren is een lerende aanpak nodig. In overleg met de VO-raad zal ik een toetsingskader ontwikkelen om de toelichting van besturen op hun financiële positie te beoordelen. Ook zal ik bezien of de checks-and-balances in voldoende mate werken. Mocht blijken dat er onvoldoende werking uitgaat van deze manier van zelfregulering dan worden er voor de reservepositie normen ontwikkeld die in regelgeving omgezet kunnen worden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.